

cròniques

qui se n'ha endut els coberts. Mentrestant, una quinzena de municipis del Gironès (entre els quals destaquen Sarrià de Ter i Celrà per la seva notable implicació en el tema) aposten per difondre les energies renovables: una feina que té un ressò important i que costa ben poc. Continuarà...

... I espais virtuals | La tesi dominant entre els tècnics municipals (els de Girona també) respecte al trànsit és que cal dificultar com sigui la circulació de vehicles a motor. Estaria bé que gairebé tot fos espai per a vianants i bicicletes, que no hi hagués tant de soroll, contaminació ni col·lapse. Però posar el carro davant dels bous no és la millor tècnica per aconseguir-ho. Cal oferir primer alguna alternativa per a la mobilitat. Tanmateix, no s'albira cap solució en aquest aspecte, sinó més entrebancs. De moment sense trenet turístic, només faltava que els autocars de turistes que fins ara recalaven a la Copa, a un pas del Barri Vell, hagin de cercar refugi a Fontajau. Mentrestant, l'enorme espai que fins fa poc temps era l'estació d'autobusos, en ple centre, dorm el son dels injustos desacords entre Ajuntament i Adif, mentre s'espera que el ministeri digui la seva a un avantprojecte de reforma de la plaça d'Espanya, presentat fa uns mesos, que preveu «espais verds», «zones de descans» [sic] (hi posaran gandules?) i «carrils bici», amb aparcament de girocletes *ad hoc*. La pacificació és imparable. La utopia, també.

>> Un espai ara com ara infrautilitzat, en ple centre urbà. (Autoria: DANI VIVERN)

EL PLA DE L'ESTANY

Text > XAVI XARGAY

Cinc cèntims de cultura local | El Centre d'Estudis Comarcal i la Biblioteca de Banyoles han organitzat

quatre xerrades a l'Ateneu Bar sobre quatre autors locals: Jaume Farriol, Pere Verdaguer, Frederic Corominas i Mossèn Lluís Constans. La tria d'aquests autors posa sobre la taula unes línies que poden ajudar a entendre la història del poble durant el segle xx, almenys durant la seva segona meitat. Hi ha un fet evident i definitori: un 25 % són capellans. «Tots els capellans venien de cap a Banyoles», deia Josep Pla. I devia tenir raó. Bromes (o no) a part, Mossèn Constans va ser un personatge cabdal en la historiografia banyolina i absolutament essencial en la recuperació de la cultura popular. A més, enfront els altres tres, representa la Banyoles triomfadora de la guerra. Farriol, de petit, plorava perquè, veïnt de buscar aigua a la font, els nois el titllaven, menyspreativament, de roig. Pere Verdaguer va haver de seguir la família al sud de França, en un exili dolorós i traumàtic que no llimà gens el seu amor per Banyoles i que el portà a fundar la Universitat Catalana d'Estiu. Frederic Corominas va ser un exemplar mestre depurat, puntal de l'excel·lent Acadèmia Abad Bonito, que marcà de manera positiva i eficaç tants pladestanyencs. En aquests temps de desmemòria i tergiversació és bo recordar la personalitat i la tasca de quatre banyolins que van oferir, ells, més de cinc cèntims al poble; van oferir una dedicació apassionada i honesta, necessària com un far al mig de la boira mesquina. Són cinc cèntims (dels d'abans, que valien més) de cultura local, que en realitat transcendeixen l'àmbit banyolí per presentar-se com a mostres de viure amb dignitat l'amor per la cultura, la llengua i el petit país.

CINC cèntims de creació local

Ateneu Bar a les 8 del vespre
26 de febrer 2019
Àngel Vergés i Miquel Aguirre
per parlar de **Mn. Lluís Constans** (1901 - 1955)

Eclesiàstic i escriptor. Membre fundador del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles, l'any 1943. Els seus treballs històrics sobre la comarca encara avui són un referent per a estudis d'àmbit local.

>> Cartell de la xerrada sobre Mossèn Lluís Constans. (Font: CENTRE D'ESTUDIS COMARCAL DEL PLA DE L'ESTANY)

Expulsions | «Uncle! Saps què va passar en el partit entre el Camós i el Cornellà del Terri? Sis expulsats i trenta-vuit partits de sanció! Què et semblaria si es fes el mateix amb els polítics? Que la diuen grossa?; expulsats i inhabilitats un temps. Que provoquen violència i amenacen?; targeta vermella i a jubilar-se sense sou!» Feia temps que el meu nebot no deia res, i quan ho fa, surt amb un estirabot. Mentre jo proposo autors locals exemplars i transcendents, ell em parla de futbol i de sancions. L'arbre, nebot, l'arbre que no et deixa veure el bosc de les sancions reals!

LA SELVA

Text > JOAN DOMÈNECH

Vidreres: Promoció gastronòmica | L'Ajuntament i el sector privat, fidels a la fama de la població en la restauració, han potenciat l'àmbit participant a Firast, una fira gironina de degustació de qualitat que promou plats i productes a través del tast. El mes de gener d'enguany, en efecte, diversos col·lectius, entre els quals la comissió del tradicional ranxo de carnaval, van oferir el seu popular producte durant el dia i el van completar amb rom cremat, al vespre. Els forners hi van presentar el seu pastís de pa de pessic amb mantega i xocolata, anomenat *Moreneta de Vidreres*, i el pastís de pastanaga, i el gremi de carnisers, un assortit de cremes de verdures i caldo, la cuixeta de pollastre farcida amb salsafins, el caneló de carn amb beixamel i el melós de galta de vedella cuita a baixa temperatura amb bolets. També s'hi van poder degustar els tastets de bacallà a l'estil de Can Magí, els cargols a la llauna amb tomàquet de Can Castells i el civet de porc senglar de Can Bellavista, acompanyats de la cervesa d'elaboració artesana Selva Bruna i de vins del país.

Tossa: El Pelegrí i un nou llibre | La tradició principal de Tossa és la del Pelegrí, que cada 20 de gener va a l'ermita de Sant Sebastià de Santa Coloma de Farners per complir el vot que, fa segles, la vila va fer al sant per ser deslliurada de la pesta. Enguany el pelegrí ha estat Jordi Ribas i Ortiz, i l'han